

5783 Sjawoe'ot - Leid je eigen leven

De laatste van de עשרת הדברות is לא תחמוד, het verbod op afgunst. Wat bijzonder is aan deze מצוה is dat de תורה twee פסוקים gebruikt voor dit gebod.

De eerste פסוק luidt , לא תחמוד בית רעך , de tweede: לא תחמוד אשת רעך...

Duidelijk dat er sprake is van twee verschillende soorten afgunst, welke?

In de tweede פסוק is sprake van een opsomming van zaken. De jaloezie die daar besproken wordt, gaat over bepaald bezit van een ander, je vriend, die jij begeert. "Hij heeft die auto, zo een gadget, gaat zo vaak op vakantie...dat wil ik ook."

Over deze vorm van afgunst zegt de משנה in פרקי אבות de beroemde woorden: "wie is rijk, de mens die tevreden is met zijn deel". Heel simpel, als je eenmaal net zo een auto hebt als die vriend, is er weer iets anders dat je begeert... begin er niet aan en wees tevreden met wat je hebt.

De eerste פסוק die de zonde van afgunst in de עשרת הדברות kent, gaat over jaloezie van een heel andere orde. Hier gaat het om de afgunst van iets waarvan je denkt dat de ander dat hebt. Een obsessief denken dat het leven van die ander veel beter is dan dat van jou, dat het allemaal op rolletjes gaat bij die ander terwijl jij iedere dag tobt. Dit geval van afgunst hoeft niet gebaseerd te zijn op een reële situatie maar om wat jij in je fantasie ervan maakt.

Over deze vorm van jaloezie schrijft פרקי אבות (פרק ד): "de haat, de lust en de jacht naar eer nemen de mens uit de wereld." De obsessieve lust naar meer, naar alles wat die ander heeft maakt het onmogelijk nog je eigen leven te leven.

Voor beide soorten van jaloezie waarschuwt ons de tora niet minder dan met twee פסוקים in de tien geboden.